

DPOD

DISABLED PEOPLE'S ORGANISATIONS DENMARK

im

AOPD

Alianța Organizațiilor pentru
Persoane cu Dizabilități
din Republica Moldova



RAPORT:

Situația actuală a membrilor AOPD - resurse, realități și provocări



Realizat de:
Andrei Paladi,
asistent de proiecte AOPD
Coordonator de proiect:
Galina Climov,
directoare executivă AOPD

Chișinău - iulie 2025

Cuprins

LISTA DE ACRONIME	3
1. INTRODUCERE	4
1.1 Prezentarea AOPD	4
1.2 Context	6
1.3 Aspecte metodologice	6
2. ANALIZA REZULTATELOR	8
2.1 Caracteristici operaționale și structurale ale organizațiilor membre ale AOPD	9
2.2 Provocări curente și direcții strategice de dezvoltare	15
2.3 Colaborare și direcții de dezvoltare organizațională	20
2.4 Evaluarea activității secretariatului	26
CONSTATĂRI CHEIE	29
CONCLUZII	30

LISTĂ ACRONIME

- ABDO** – Abordare Bazată pe Drepturile Omului
- AOPD** – Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Moldova
- APC** – Autoritate Publice Locală
- APL** – Autoritate Publică Centrală
- OPD** – Organizație a Persoanelor cu Dizabilități
- OSC** – Organizații ale Societății Civile
- UE** – Uniunea Europeană

1. INTRODUCERE

1.1 Prezentarea AOPD

Asociația Obștească "Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova (în continuare AOPD) este o rețea națională a organizațiilor societății civile, înregistrată la 27 septembrie 2007. În prezent AOPD întrunește 58 organizații necomerciale, active la nivel local și național, care pledează pentru drepturile și incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități.

În perioada ianuarie 2025 - decembrie 2027, AOPD implementează Strategia de dezvoltare a AOPD, aprobată prin Decizia Adunării Generale a membrilor din 29 mai 2025. Toate proiectele implementate de AOPD contribuie la realizarea viziunii, misiunii obiectivelor strategice ale AOPD:

Viziunea AOPD - o platformă civică consolidată și recunoscută la nivel național și internațional în domeniul promovării drepturilor persoanelor cu dizabilități.

Misiunea AOPD - de a contribui la crearea unei societăți incluzive cu oportunități egale pentru toate femeile și toți bărbații cu dizabilități, inclusiv copii și persoane vârstnice, pentru a avea o viață decentă și independentă în comunitate.

În realizarea misiunii sale, AOPD se conduce de prevederile Convenției ONU pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități scopul căreia este de a promova, proteja și asigura exercitarea deplină și egală de către toate persoanele cu dizabilități a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, precum și de a promova respectarea demnității inerente a acestora.

Obiectivele statutare și strategice ale AOPD:

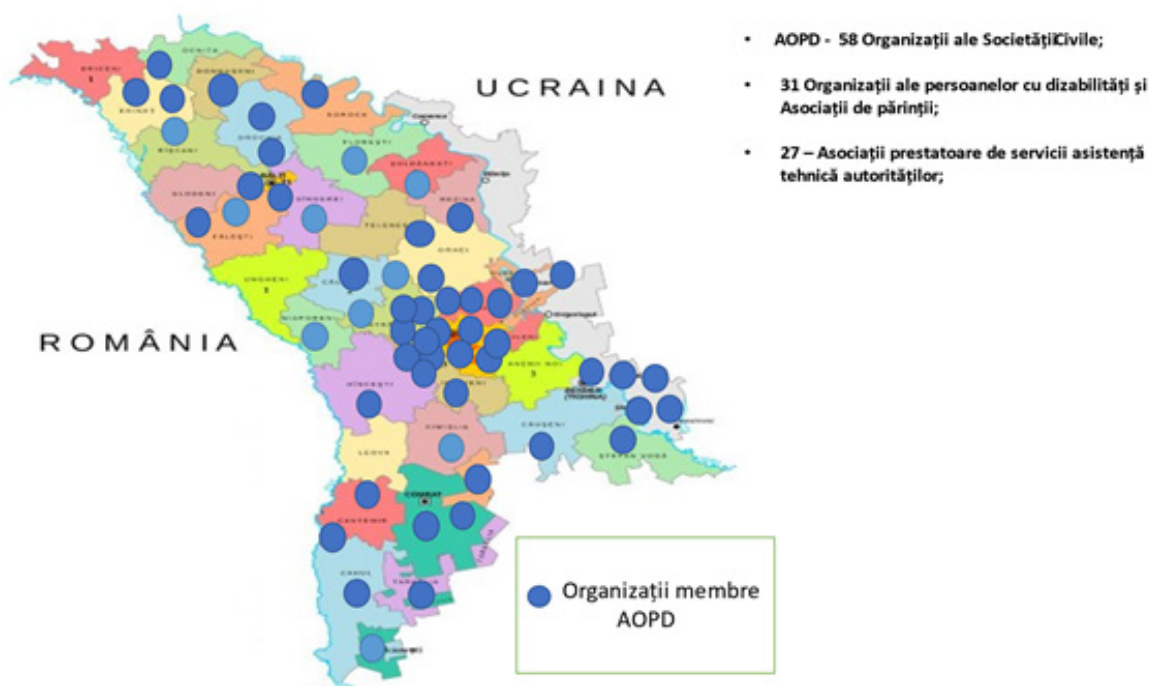
1. Consolidarea capacităților AOPD în calitate de structură a ONG-urilor din domeniul dizabilității unite pentru a lucra funcțional cu instituțiile statului cu scopul îmbunătățirii calității vieții persoanelor cu dizabilități în Republica Moldova;
2. Promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități prin intermediul activităților de advocacy și dezvoltarea parteneriatelor funcționale cu autoritățile publice ale Republicii Moldova;
3. Informarea și sensibilizarea opiniei publice referitor la persoanele cu dizabilități, problemele și potențialul lor și necesitatea integrării lor sociale.

☑ **Profilul organizațiilor membre AOPD** active la nivel local și național dețin expertiză într-o gamă largă de domenii esențiale pentru promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități. Acestea contribuie la:

☑ **Promovarea angajării persoanelor cu dizabilități în câmpul muncii**, prin inițiative de incluziune profesională, asistență persoanelor cu dizabilități în identificarea locurilor de muncă și informarea angajatorilor;

- ☑ **Procesul de dezinstituționalizare** și dezvoltarea serviciilor sociale în comunitate, care sprijină tranziția către o viață independentă;
- ☑ **Educația incluzivă**, prin asigurarea accesului egal la educație de calitate pentru copii, indiferent de dizabilitate, capacitarea cadrelor didactice;
- ☑ **Intervenție timpurie în copilărie**, prin servicii calitative familiilor cu copii cu deficiențe, dezvoltarea serviciilor pe întreg teritoriul țării;
- ☑ **Monitorizarea politicilor publice și cadrului legal** pentru creșterea gradului de implementare, dezvoltarea mecanismelor de funcționare, coordonarea mai bună între actorii responsabili.
- ☑ **Împuternicirea persoanelor cu dizabilități** și a organizațiilor membre, pentru a participa activ în elaborare de politici publice, procese de luare a deciziilor la nivel național;

AOPD este o rețea reprezentativă la nivel național, care, în prezent, reunește 58 organizații ale societății civile, printre care: organizații ale persoanelor cu dizabilități (OPD-uri), asociații de părinți, asociații care au dezvoltat servicii pentru copii, adulți cu dizabilități și familiile acestora.



1.2 Context

Factorii externi și interni din Republica Moldova au contribuit la crearea unui context dificil pentru activitatea organizațiilor societății civile. Această perioadă este marcată de reducerea fondurilor disponibile pentru dezvoltarea OSC-urilor, reorientarea sprijinului financiar către alte obiective strategice ale organizațiilor donatoare, partenerilor de dezvoltare, precum și sistarea activității unor organizații finanțatoare din țară.

Aceste schimbări au pus în pericol durabilitatea și sustenabilitatea organizațiilor societății civile, precum și a serviciilor dezvoltate de acestea în sprijinul titularilor de drepturi, reprezentanților grupurilor vulnerabile.

Într-un asemenea context, riscul de regres în ceea ce privește incluziunea și sprijinul oferit persoanelor cu dizabilități a devenit real și urgent de abordat.

Cunoașterea obiectivă a situației organizațiilor membre, problemelor cu care se confruntă, resurselor disponibile pentru activitate, nevoilor de suport, necesităților de formare, priorităților comune, și alte aspecte relevante sunt indispensabile pentru dezvoltarea rețelei ca sistem funcțional dar și membrilor în particular.

În acest sens AOPD a realizat o evaluare internă a situației organizațiilor membre, ale cărei rezultate sunt reflectate în prezentul raport.

1.3 Aspecte metodologice

Pentru a înțelege în profunzime contextul actual în care își desfășoară activitatea organizațiile membre ale Alianței Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități, a fost elaborat un studiu de tip cantitativ- calitativ, având la bază un chestionar semi structurat.

Scopul principal al cercetării a fost colectarea datelor privind situația actuală a organizațiilor membre în ceea ce privește: durabilitatea și sustenabilitatea organizației, serviciile oferite, domeniile de expertiză, nevoile de suport și dificultățile cu care se confruntă fiecare organizație.

Această cercetare a fost gândită și realizată ca un demers participativ, care să ofere o imagine cât mai clară asupra stării de fapt a rețelei AOPD și să contribuie la planificarea strategică și consolidarea capacităților rețelei.

Etapele metodologice ale elaborării raportului:

Consultarea cu membrii Consiliului de Administrație (februarie 2025)

Consultarea membrilor Consiliului de Administrare a AOPD-ului, în vederea definirii obiectelor evaluării, stabilirii structurii chestionarului și a principalelor arii de interes.

Elaborarea instrumentului de cercetare – chestionarul

Secretariatul AOPD a elaborat un chestionar semi-structurat, care a inclus întrebări închise, deschise și itemi de tip grilă, organizate în cinci secțiuni tematice. Acesta a vizat aspecte precum: resursele organizaționale, activitățile și serviciile oferite, domeniile de expertiză, sustenabilitatea financiară, provocările întâmpinate și direcțiile strategice urmărite.

Colectarea datelor (martie – mai 2025)

Chestionarul a fost aplicat prin metode combinate: online (Google Forms) și telefonic, pentru a sprijini completarea și participarea cât mai largă a membrilor. În total, au răspuns 50 dintre cele 58 organizații membre, ceea ce reprezintă o rată de răspuns de peste 85%. În toate cazurile, chestionarele au fost completate de persoane din conducerea organizațiilor, ceea ce conferă o relevanță crescută datelor colectate.

Analiza, sistematizarea și reprezentarea datelor colectate (mai – iunie 2025)

Datele au fost procesate și analizate cantitativ și calitativ, cu accent pe identificarea tendințelor comune, a nevoilor recurente și aspectelor critice ce influențează sustenabilitatea organizațională. Rezultatele au fost organizate în funcție de cele cinci secțiuni tematice, fiind ilustrate prin grafice și tabele.

Prezentarea și validarea datelor preliminare (29 mai 2025)

Rezultatele intermediare au fost prezentate în cadrul Adunării Generale a membrilor AOPD. Această etapă a permis validarea interpretărilor și ajustarea raportului în funcție de feedbackul primit, asigurând caracterul participativ și reprezentativ al cercetării.

Definitivarea raportului (iulie 2025)

Pe baza datelor analizate și a sugestiilor formulate de către membri, raportul a fost finalizat integrând concluziile generale și constatări relevante pentru viitoarele intervenții strategice ale AOPD.

Limitările studiului

Deși rata de răspuns a fost una ridicată și eșantionul este reprezentativ pentru rețeaua AOPD, trebuie menționat că studiul nu acoperă toate dimensiunile de dezvoltare a organizațiilor membre, ci conturează domeniile majore care reflectă o imagine de generală de ansamblu a rețelei.

Datele obținute oferă o imagine realistă, echilibrată și utilă pentru planificarea acțiunilor strategice de consolidarea a capacităților organizațiilor membre, construirea dialogului cu autoritățile și comunitatea organizațiilor donatoare.

2. ANALIZA REZULTATELOR

Capitolul de față își propune să prezinte o analiză cuprinzătoare a datelor colectate prin intermediul chestionarului aplicat unui număr de 50 de organizații membre ale rețelei. Răspunsurile obținute oferă o imagine reprezentativă asupra dinamicii interne și externe a acestor organizații și permit conturarea unor tendințe relevante privind capacitatea instituțională, domeniile de intervenție, dificultățile întâmpinate în activitate, precum și percepțiile legate de funcționarea Secretariatului.

Datele sunt analizate într-o abordare integrată, atât cantitativă, cât și calitativă, punând în valoare frecvențele și proporțiile raportate, dar și aspectele descriptive din răspunsurile deschise. Astfel, conturând o perspectivă echilibrată și contextualizată.

Prima parte a analizei este centrată pe **domeniile de activitate și tipologiile de intervenție** asumate de organizații, evidențiind direcțiile în care acestea se implică activ – de la advocacy și asigurarea accesibilității, până la prestarea serviciilor sociale, educaționale sau socio-medicale. Identificarea grupurilor țintă prioritare completează această imagine, contribuind la înțelegerea rolului strategic a fiecărei organizații în comunitatea sa.

În continuare, se explorează **capacitatea organizațională** – un indicator esențial pentru înțelegerea gradului de funcționalitate și reziliență al organizațiilor. Se vor examina în acest sens resursele umane implicate (angajați permanenți, voluntari), resursele materiale și infrastructura de lucru, dar și sursele de finanțare disponibile. Aceste dimensiuni reflectă nu doar starea prezentă a organizațiilor, ci și potențialul lor de creștere, stabilitate și adaptabilitate într-un mediu în continuă schimbare.

O secțiune distinctă este dedicată **provocărilor operaționale și strategice** cu care se confruntă organizațiile, precum și măsurilor pe care acestea le consideră necesare pentru asigurarea sustenabilității și eficienței pe termen lung. Sunt analizate barierele de natură financiară și instituțională, dar și propunerile de consolidare a capacității organizaționale și de îmbunătățire a relațiilor cu autoritățile publice.

În final, este prezentată **evaluarea activității Secretariatului** rețelei, pe baza percepțiilor exprimate de membrii cu privire la calitatea activităților desfășurate, precum și ideile și recomandările privind diversificarea acestora. Această evaluare are o valoare dublă – atât de diagnostic intern, cât și de ghid pentru consolidarea colaborării și a funcționalității rețelei AOPD.

Prin această analiză, ne propunem să oferim o bază argumentată și solidă pentru planificarea intervențiilor viitoare, dezvoltarea organizațiilor și crearea unor mecanisme de susținere durabilă a societății civile active în domeniul promovării drepturilor persoanelor cu dizabilități.

2.1 Caracteristici operaționale și structurale ale organizațiilor membre ale AOPD

Organizațiile membre ale Alianței Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități joacă un rol esențial în dezvoltarea socială, furnizarea de servicii și promovarea drepturilor omului. Pentru a înțelege mai bine amploarea și specificul activității acestora, chestionarul a inclus o serie de întrebări referitoare la domeniile de intervenție, grupurile țintă vizate, dificultățile întâmpinate în activitate, respectiv tipologia proiectelor derulate în ultimii trei ani.

Prin această secțiune, ne propunem să oferim o imagine de ansamblu asupra ariei de acțiune a organizațiilor respondente, a modului în care acestea își stabilesc prioritățile de intervenție și a categoriilor de beneficiari cărora li se adresează. Totodată, sunt surprinse și provocările comune cu care se confruntă, precum și direcțiile în care au investit resurse și expertiză în anii recenti. În cele ce urmează sunt prezentate rezultatele obținute, sub formă de tabele și diagrame, pentru fiecare dintre aspectele menționate.

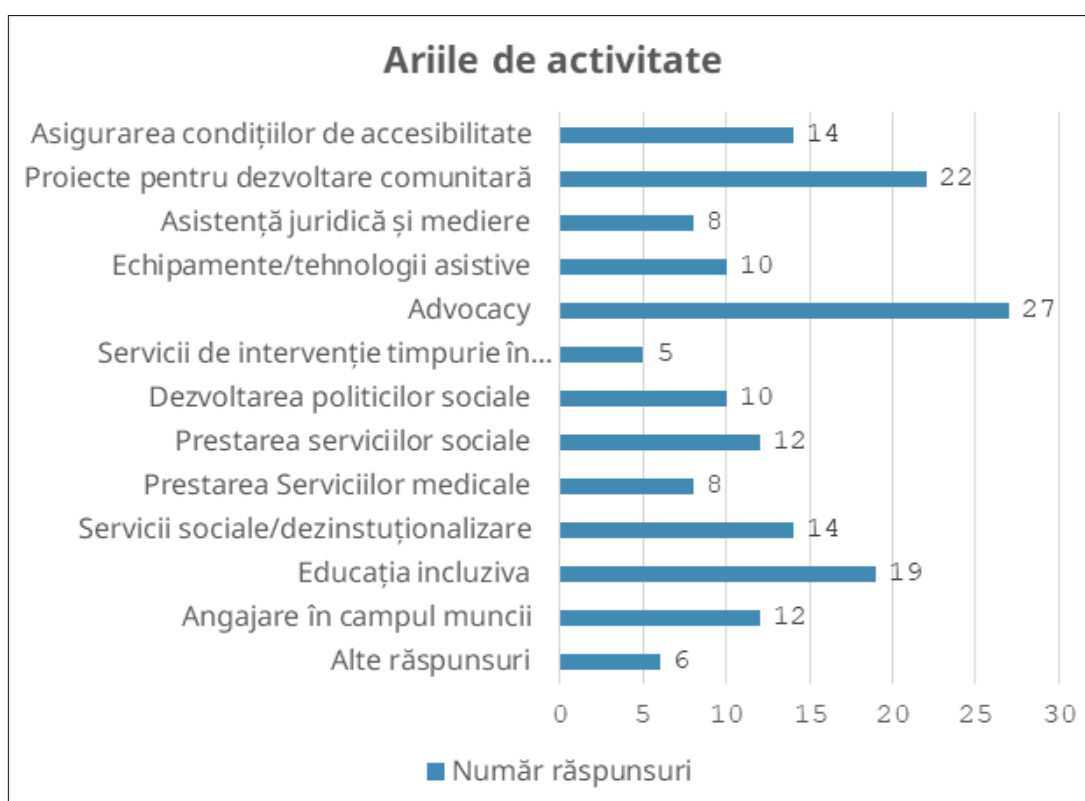


Figura 1. Arii de activitate ale organizațiilor membre AOPD

Organizațiile membre AOPD au indicat multiple arii de activitate, în funcție de domeniile în care sunt implicate. Răspunsurile reflectă un spectru larg de intervenții, adaptate nevoilor complexe ale persoanelor cu dizabilități.

Fiecare organizație a avut posibilitatea de a selecta mai multe opțiuni; datele de mai jos reflectă numărul total de mențiuni înregistrate pentru fiecare domeniu.

- **Advocacy pentru drepturile persoanelor cu dizabilități** – 27 mențiuni
- **Implementarea proiectelor de dezvoltare comunitară** – 22 mențiuni
- **Educație incluzivă** – 19 mențiuni
- **Asigurarea accesibilității** – 14 mențiuni
- **Servicii sociale și procese de deinstitutionalizare** – 14 mențiuni
- **Angajarea persoanelor cu dizabilități în câmpul muncii** – 12 mențiuni
- **Prestarea serviciilor sociale** – 12 mențiuni
- **Asigurarea cu echipamente și tehnologii asistive** – 10 mențiuni
- **Dezvoltarea politicilor sociale** – 10 mențiuni
- **Asistență juridică și servicii de mediere** – 8 mențiuni
- **Prestarea serviciilor medicale** – 8 mențiuni
- **Servicii de intervenție timpurie în copilărie** – 5 mențiuni
- **Alte răspunsuri** – 6 mențiuni (activități specifice sau complementare, în afara listei standardizate)

Această distribuție evidențiază preocupările majore ale organizațiilor din rețea, precum și prioritățile strategice în domeniul dizabilității, dezvoltării comunitare și incluziunii sociale.

Tabel 1. Tipuri specifice de servicii sociale dezvoltate de organizații membre

Tip Serviciu	Exemple/ Scop
Servicii medicale și reabilitare	Kinetoterapie, terapie comportamentală, logopedie, reabilitare pentru persoane cu deficiențe de vedere, cameră de stimulare senzorială
Servicii Sociale	Spălătorie, cantină socială, echipă mobilă, asistență telefonică gratuită
Servicii de angajare asistată	Sprajin pentru integrarea persoanelor cu dizabilități în câmpul muncii
Alte servicii	Servicii de terapie comportamentală, servicii de suport specializat, alte inițiative specifice

Printre serviciile dezvoltate de organizațiile membre se regăsește o gamă diversificată, adresată nevoilor complexe ale persoanelor cu dizabilități. Acestea includ:

- servicii de kinetoterapie și reabilitare pentru persoanele cu deficiențe de vedere;
- servicii sociale: precum cantina socială, spălătoria socială și echipele mobile de asistență la domiciliu;
- terapie comportamentală, logopedie și camere de stimulare senzorială;

- servicii de angajare asistată;
- servicii telefonice gratuite de asistență pentru persoanele cu dizabilități;
- servicii de suport specialist, oferite unor categorii specifice de beneficiari, asigurând intervenții adaptate nevoilor particulare ale acestora.

Această diversitate de servicii reflectă angajamentul organizațiilor de a oferi un sprijin cuprinzător și integrat, contribuind la incluziunea socială și îmbunătățirea calității vieții persoanelor cu dizabilități.

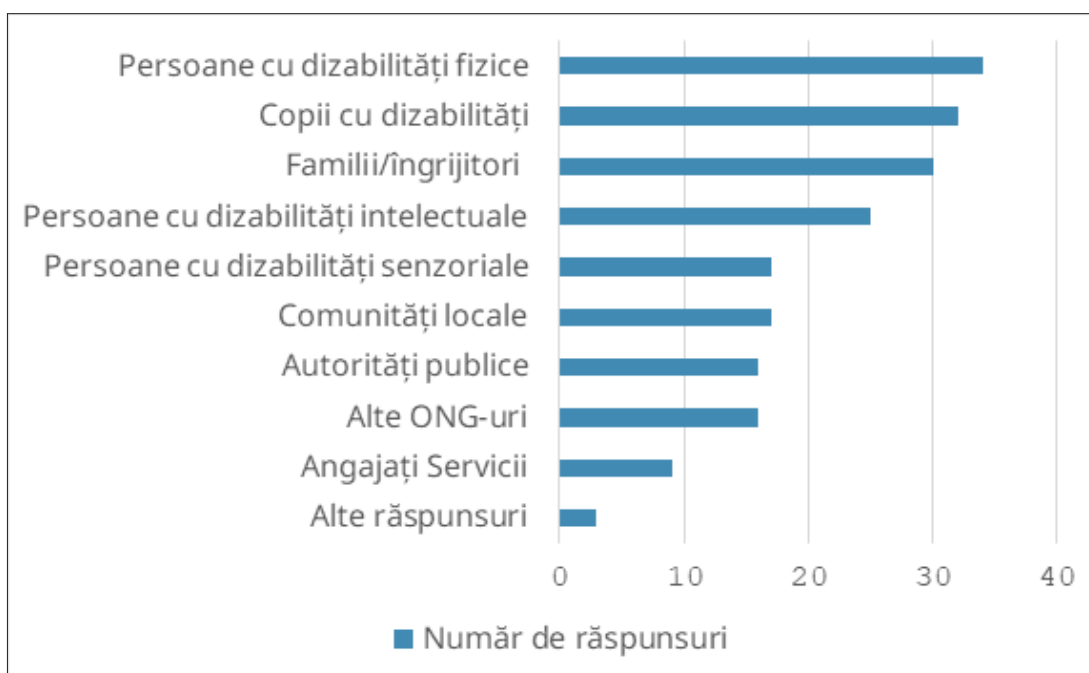


Figura 2. Categoriile de beneficiari și grupuri – țintă ale organizațiilor membre

Activitățile desfășurate de organizațiile respondente sunt orientate către o gamă diversificată de beneficiari, reflectând eforturile de a răspunde adecvat nevoilor din comunitate. Fiecare organizație a avut posibilitatea de a selecta mai multe categorii de grupuri-țintă.

Datele reflectă numărul total de mențiuni pentru fiecare categorie identificată:

- **Persoane cu dizabilități fizice** – 34 mențiuni
- **Copii cu dizabilități** – 32 mențiuni
- **Familii și îngrijitori ai persoanelor cu dizabilități** – 30 mențiuni
- **Persoane cu dizabilități intelectuale** – 25 mențiuni
- **Persoane cu dizabilități senzoriale** – 17 mențiuni
- **Comunități locale** – 17 mențiuni
- **Autorități publice locale și centrale** – 16 mențiuni
- **Alte organizații ale societății civile** – 16 mențiuni
- **Angajați Servicii Sociale** – 9 mențiuni
- **Alte categorii de beneficiari** – 3 mențiuni (opțiunea „alte răspunsuri”)

Distribuția răspunsurilor prezintă că majoritatea organizațiilor își concentrează eforturile asupra sprijinirii directe a persoanelor cu dizabilități, dar și asupra susținerii ecosistemului social în care acestea trăiesc: familii, sisteme de profesioniști, comunități, instituții.

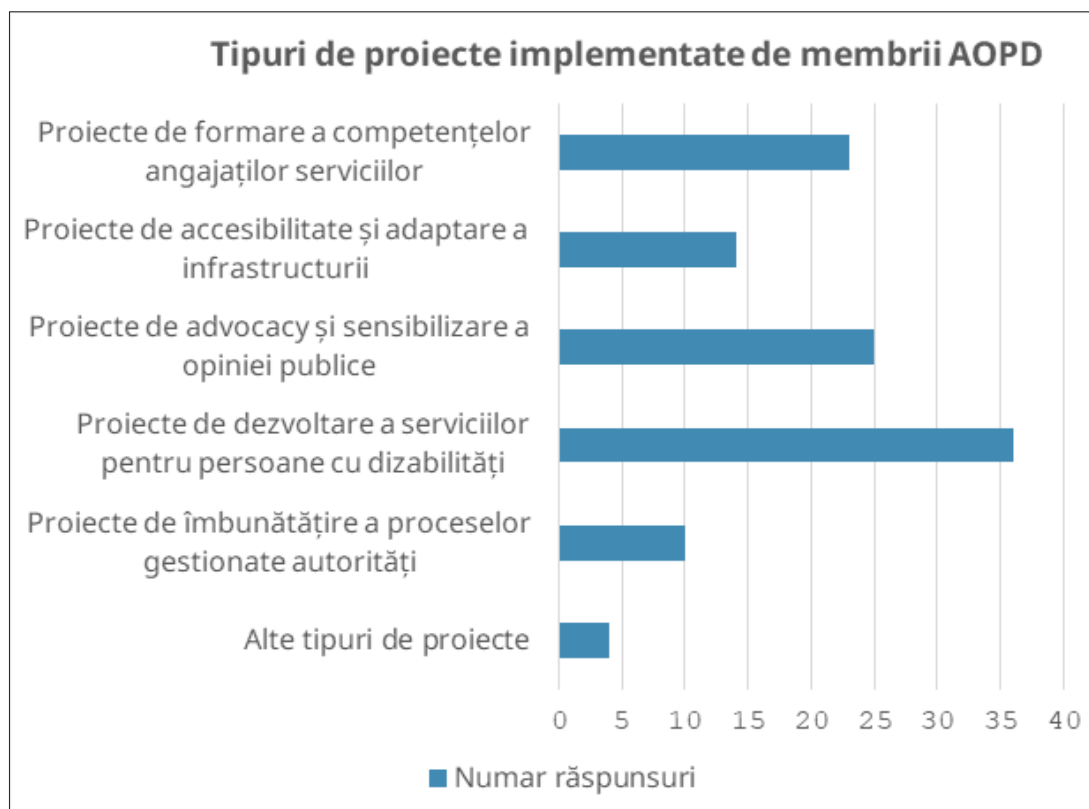


Figura 3. Tipologia proiectelor implementate de către membrii AOPD

În legătură directă cu categoriile de beneficiari vizați, organizațiile au derulat, în ultimii trei ani, o serie de proiecte care reflectă prioritățile strategice și domeniile principale de intervenție. Aceste proiecte includ atât servicii directe, cât și acțiuni care urmăresc schimbări structurale și instituționale.

Principalele tipuri de proiecte implementate sunt:

- **Dezvoltarea serviciilor pentru persoanele cu dizabilități** – 36 mențiuni
- **Activități de advocacy și sensibilizare a opiniei publice** – 25 mențiuni
- **Formarea competențelor angajaților din servicii** – 23 mențiuni
- **Proiecte de accesibilitate și adaptare a infrastructurii** – 14 mențiuni
- **Inițiative pentru îmbunătățirea proceselor gestionate de autorități** – 10 mențiuni
- **Alte tipuri de proiecte (categoria „alte răspunsuri”)** – 4 mențiuni

Această varietate de proiecte evidențiază angajamentul organizațiilor atât în furnizarea de servicii esențiale, cât și în promovarea reformelor necesare pentru drepturile și incluziunea persoanelor cu dizabilități.

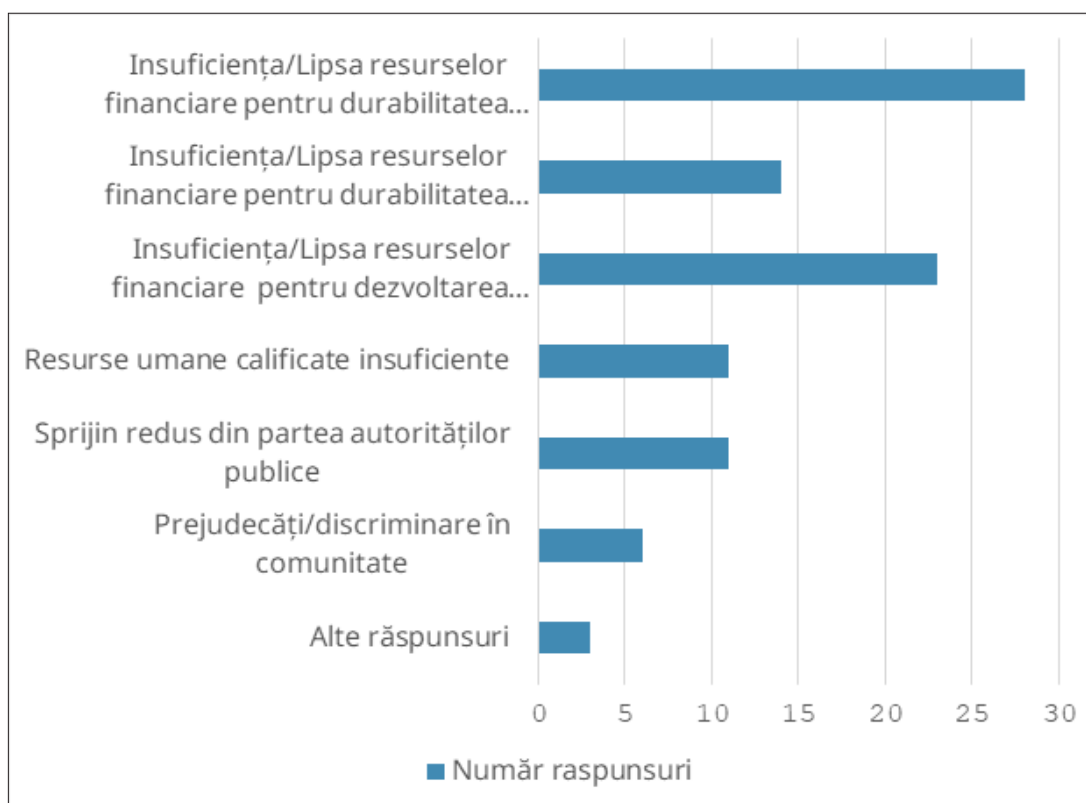


Figura 4. Barierele operaționale și financiare în funcționarea și dezvoltarea organizațiilor membre

Chestionarul a permis identificarea celor mai importante bariere cu care se confruntă organizațiile în derularea activității curente și în asigurarea sustenabilității inițiativelor lor. Rezultatele reflectă provocările structurale și contextuale care influențează funcționalitatea Alianței:

- **Insuficiența sau lipsa resurselor financiare** pentru asigurarea durabilității activității organizației – 28 mențiuni
- **Lipsa fondurilor necesare pentru dezvoltarea organizațională** – 23 mențiuni
- **Dificultăți financiare în menținerea serviciilor dezvoltate** – 14 mențiuni
- **Deficitul de resurse umane calificate** – 11 mențiuni
- **Sprijin redus din partea autorităților publice** – 11 mențiuni
- **Prejudecăți și discriminare în societate** – 6 mențiuni
- **Alte dificultăți specifice**, menționate de 3 respondenți (categoria „alte dificultăți”)

Aceste date evidențiază faptul că dificultățile financiare rămân principalul obstacol în calea dezvoltării și sustenabilității organizațiilor, iar aspectele legate de resursele umane și cadrul instituțional necesită o atenție sporită pentru consolidarea sectorului asociativ.

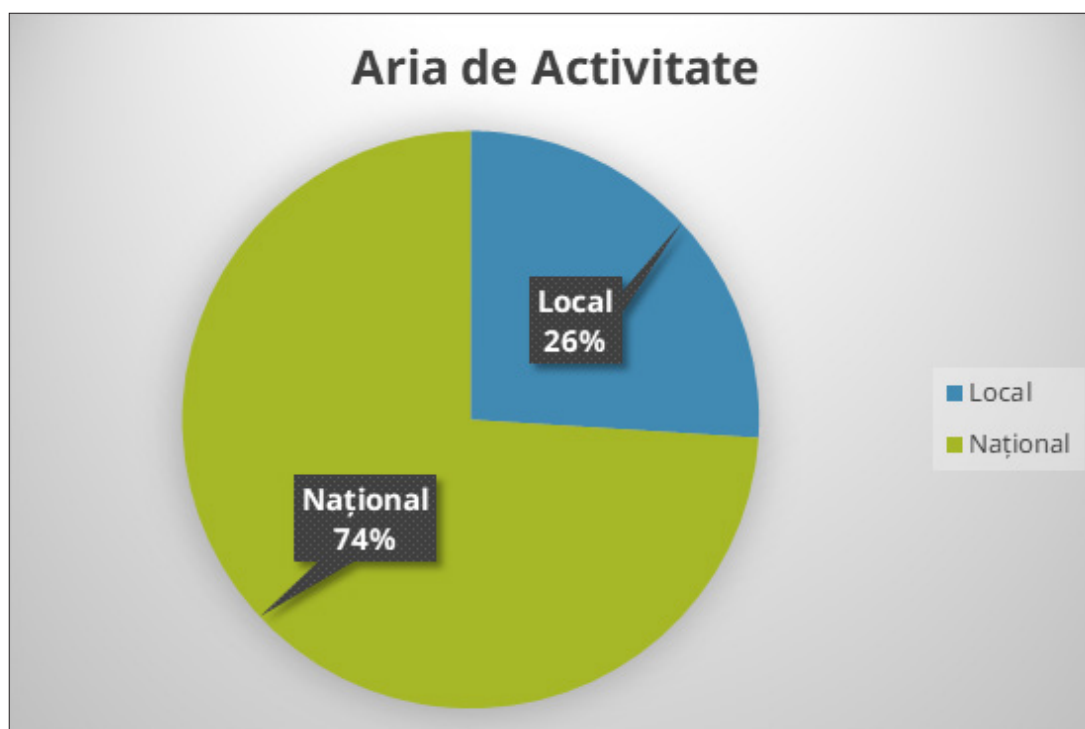


Figura 5. Distribuția teritorială a activităților organizațiilor membre

Rezultatele chestionarului evidențiază distribuția geografică a activității organizațiilor membre AOPD. Din totalul celor 50 de organizații respondente:

- **37 de organizații (reprezentând 74%)** au raportat activitate la nivel național
- **13 organizații (reprezentând 26%)** desfășoară intervenții preponderent locale

Această repartizare reflectă o acoperire teritorială echilibrată, în care dimensiunea națională oferă rețelei capacitatea de a contribui la politicile publice și procesele decizionale de nivel macro, în timp ce prezența locală asigură conectarea directă cu comunitățile și nevoile reale ale beneficiarilor. Astfel, diversitatea ariei de intervenție constituie un punct forte al rețelei AOPD, susținând eficiența și relevanța acțiunilor sale.

Analiza datelor relevă o imagine detaliată și coerentă a activităților, grupurilor țintă și provocărilor organizațiilor membre. Acest cadru comprehensiv oferă o bază solidă pentru planificarea intervențiilor viitoare și optimizarea resurselor, consolidând astfel capacitatea rețelei de a răspunde eficient nevoilor complexe ale persoanelor cu dizabilități.

2.2 Provocări curente și direcții strategice de dezvoltare

Capacitatea instituțională a organizațiilor societății civile este un indicator esențial al sustenabilității și eficienței acestora. În cadrul studiului, au fost analizate mai multe dimensiuni ale acestei capacități, printre care:

- structura resurselor umane (numărul de angajați);
- disponibilitatea infrastructurii fizice (sediul, echipamente, unități de transport);
- sursele și nivelul resurselor financiare;
- modalitățile de finanțare și diversificarea fondurilor.

Aceste aspecte permit evaluarea gradului de funcționalitate internă, precum și a potențialului organizațiilor de a derula servicii de calitate și de a răspunde adecvat nevoilor beneficiarilor.

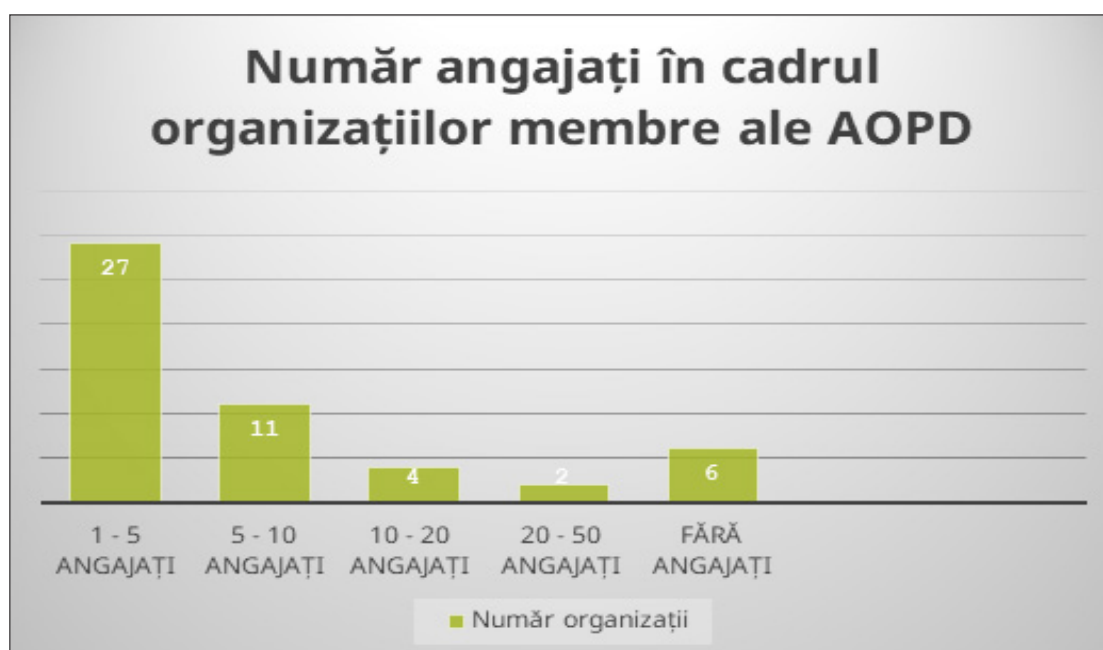


Figura 6. Structura resurselor umane – dimensiunile organizațiilor AOPD

Datele colectate prin chestionarul aplicat oferă o imagine clară asupra capacității organizațiilor din perspectiva resurselor umane. Distribuția numărului de angajați relevă o structură preponderent restrânsă, caracteristică organizațiilor din domeniul drepturilor persoanelor cu dizabilități:

- **27 din cele 50 de organizații** respondente funcționează cu între **1 și 5 angajați**, ceea ce indică o capacitate operațională limitată, dar funcțională.
- **11 organizații** dispun de între **6 și 10 angajați**, reflectând o structură de personal ușor extinsă.
- **4 organizații** au raportat între **10 și 20 de angajați**,
- **2 organizații** au între **20 și 50 de angajați**, reprezentând cazuri izolate cu o capacitate instituțională semnificativ mai mare.

- **6 organizații** au declarat **că nu au niciun angajat**, funcționând exclusiv cu voluntari sau prin implicarea neremunerată a membrilor.

Această configurație evidențiază o dependență semnificativă de resurse umane limitate, ceea ce poate influența negativ durabilitatea, capacitatea de extindere a serviciilor și eficiența operațională a organizațiilor.

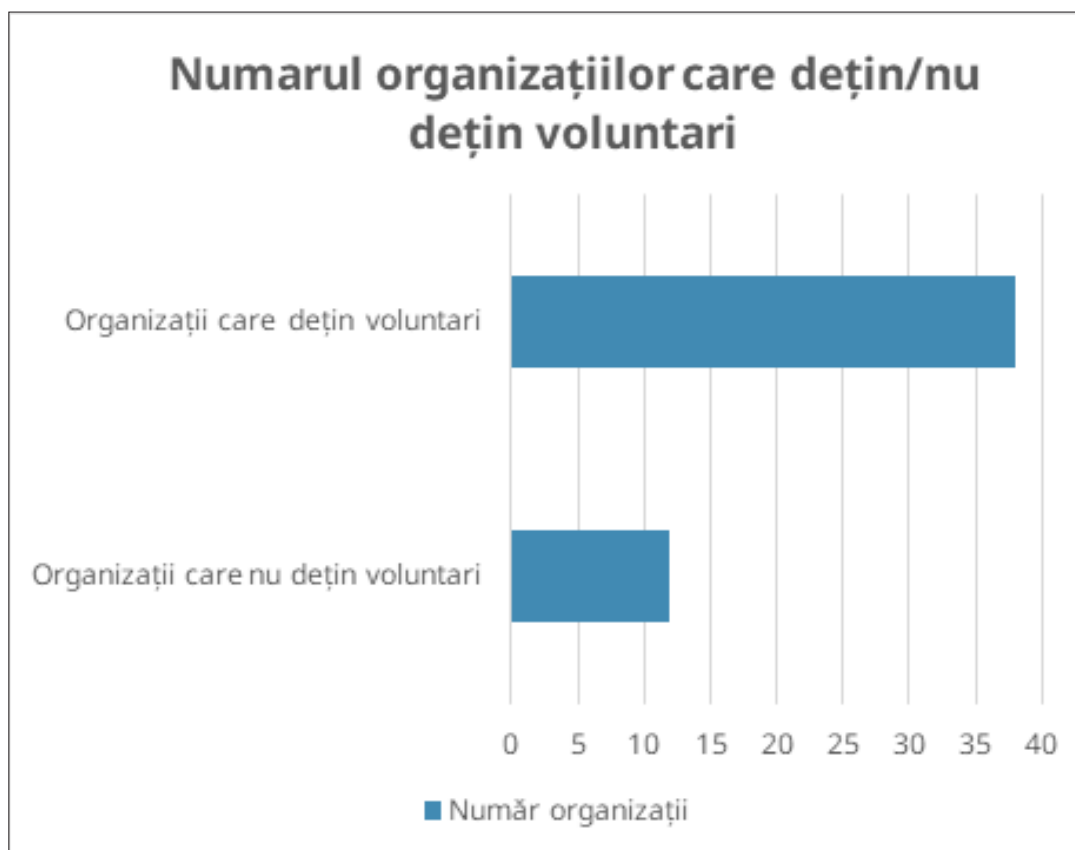


Figura 7. Prezența voluntarilor ca indicator al capacității organizaționale

Implicarea voluntarilor este un indicator esențial al capacității organizaționale și al deschiderii către participare civică și colaborare comunitară. Din totalul de 50 de organizații respondente:

- **38 organizații** declară că implică voluntari în activitățile lor;
- **12 organizații** nu colaborează cu voluntari.

Datele relevă un grad înalt de deschidere către voluntariat, ca formă complementară de sprijin organizațional.

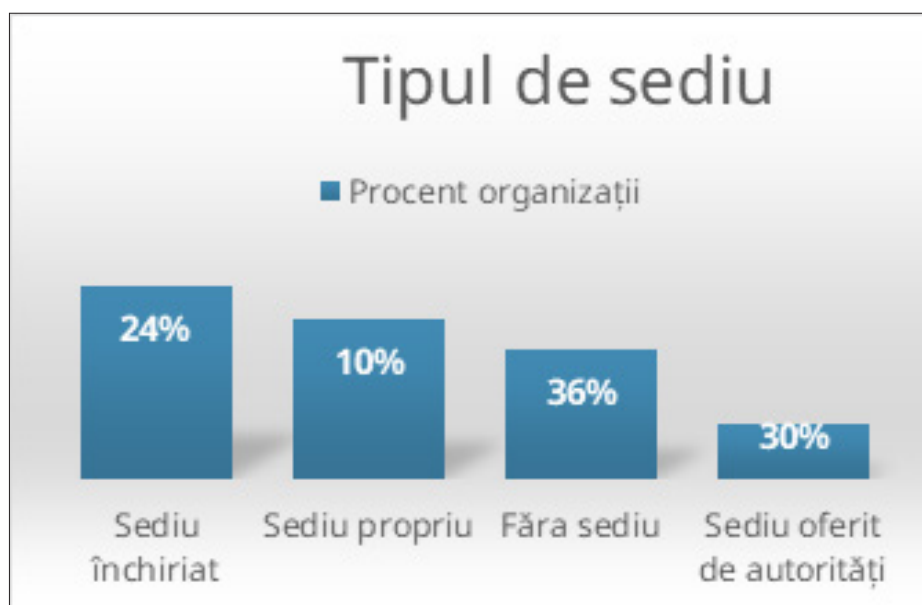


Figura 8. Tipul de sediu utilizat de organizații

Pentru a evalua nivelul de stabilitate operațională, a fost analizat tipul de spațiu utilizat de organizațiile membre. Datele colectate arată o diversitate de soluții privind infrastructura fizică:

- **Sediul închiriat** – 36% dintre organizații (**18 organizații**)
- **Sediul propriu** – 30% dintre organizații (**15 organizații**)
- **Fără sediu propriu** (activitate la distanță / mobilă) – 24% dintre organizații (**12 organizații**)
- **Sediul oferit de autorități publice** – 10% dintre organizații (**5 organizații**)

Această distribuție sugerează o varietate în nivelul de stabilitate logistică. Deși majoritatea organizațiilor dispun de un spațiu (închiriat sau propriu), existența unui procent semnificativ fără sediu indică o dependență de soluții temporare sau resurse limitate în infrastructură.

Tabel 2. Evoluția financiară a ONG-urilor în perioada anilor 2023 – 2024

An	Creștere financiară	Scădere financiară	Fără resurse financiare	Total Organizații
2023	37	12	11	50
2024	16	18	16	50

- În 2023, **37 organizații** au raportat creștere a resurselor financiare, **12 organizații** au înregistrat scădere, iar **11 organizații** nu au avut acces la finanțare.
- Pentru 2024, numărul organizațiilor cu creștere financiară a scăzut la **16**, în timp ce cele fără acces la finanțare au crescut la **16**.
- Numărul organizațiilor cu scădere financiară a rămas constant, respectiv **16**.

Datele evidențiază o dinamică fluctuantă a accesului la finanțare, indicând provocări în asigurarea resurselor stabile pe termen mediu.

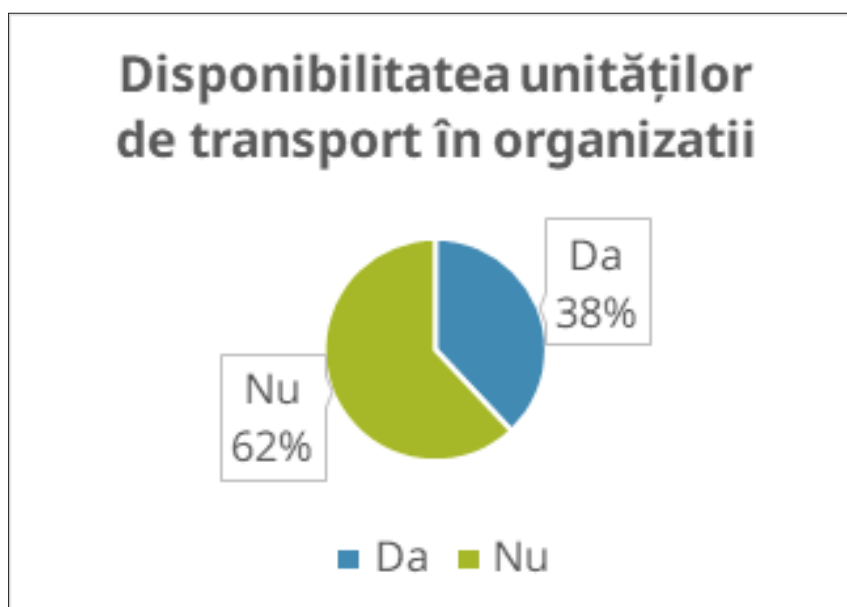


Figura 9. Disponibilitatea unităților de transport

În cadrul studiului, s-a urmărit identificarea dotării organizațiilor membre AOPD cu mijloace de transport, inclusiv cele adaptate pentru nevoi speciale.

Mijloace de transport proprii:

- Din totalul organizațiilor participante, **19** au raportat că dispun de mijloace de transport proprii.
- În schimb, **31** organizații au menționat că nu au acces la mijloace de transport proprii.

Această distribuție indică variabilitatea resurselor logistice în rândul organizațiilor analizate.

Mijloace de transport adaptate:

- Referitor la mijloacele de transport adaptate, **6** organizații au raportat că dețin astfel de unități.
- Un număr de **44** de organizații au precizat că nu dispun de mijloace de transport adaptate.

Datele reflectă prezența limitată a acestui tip de dotare în cadrul organizațiilor participante la studiu.

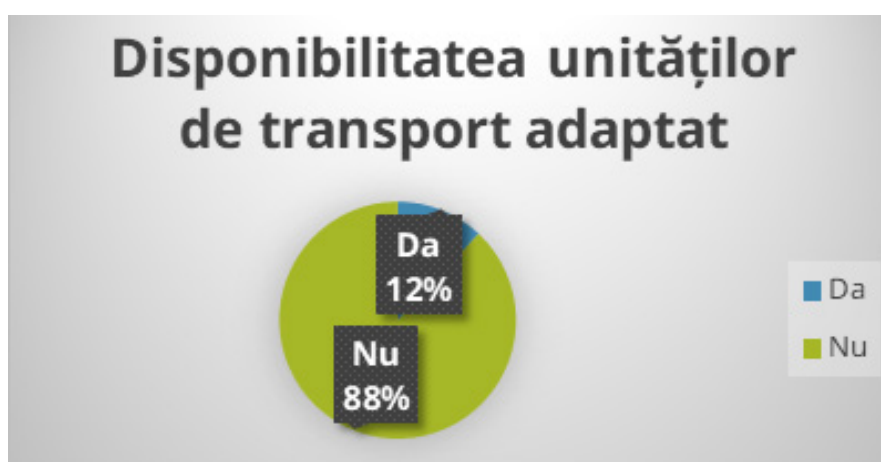


Figura 10. Organizații cu/fără unități de transport adaptat

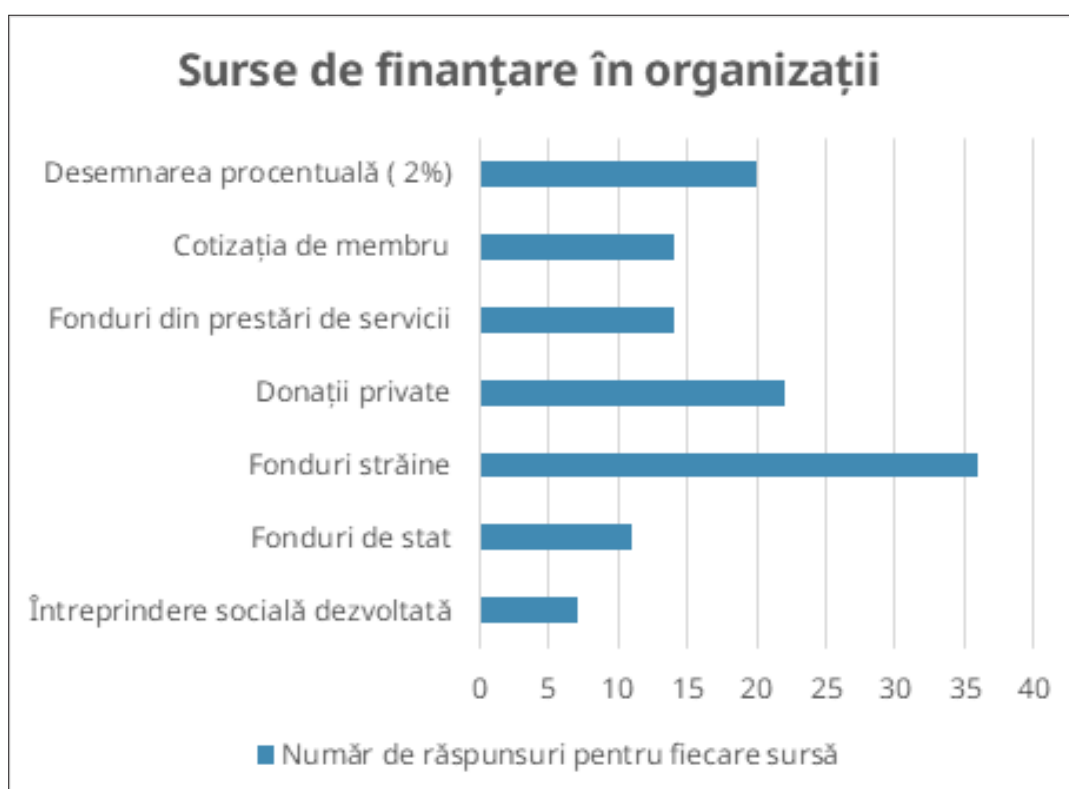


Figura 11. Resurse financiare gestionate de organizații

Un pilon esențial al sustenabilității organizaționale îl reprezintă diversitatea și stabilitatea surselor de finanțare.

În cadrul studiului, respondenții au menționat mai multe surse de finanțare utilizate în activitatea organizațiilor. Frecvența menționării diferitelor surse reflectă varietatea și structura mecanismelor de susținere financiară accesate de sectorul asociativ analizat:

Fonduri străine

Reprezintă sursa de finanțare cel mai frecvent indicată. Au fost menționate în **36 de răspunsuri**.

Această categorie include finanțări internaționale, granturi externe sau programe europene.

Donații private

A doua sursă ca frecvență, indicată de **22 de ori**. Acestea pot proveni atât de la persoane fizice, cât și de la entități juridice.

Desemnarea procentuală (2 %)

20 de răspunsuri menționate ca sursă de finanțare, mecanism fiscal care susține activitățile organizațiilor.

Cotizații de membru

Menționate în **14 răspunsuri**. Reprezintă contribuțiile regulate ale membrilor organizației.

Fonduri din prestări de servicii

De asemenea, menționate de **14 ori**. Reflectă veniturile obținute prin activități economice desfășurate de organizații în regim de autofinanțare.

Fonduri de la bugetul de stat

Indicate în **11 răspunsuri**. Pot include subvenții, finanțări nerambursabile sau alte forme de sprijin guvernamental.

- **Întreprinderi sociale** Sursa de finanțare cel mai rar menționată. Doar **7 răspunsuri** au indicat această opțiune. Se referă la venituri obținute prin structuri economice cu scop social, administrate de organizații.

2.3 Colaborare și direcții de dezvoltare organizațională

Colaborarea strategică între organizațiile membre AOPD reprezintă un element – cheie în conturarea direcțiilor de dezvoltare organizațională, facilitând alinierea viziunii, schimbul de resurse și consolidarea impactului comun.

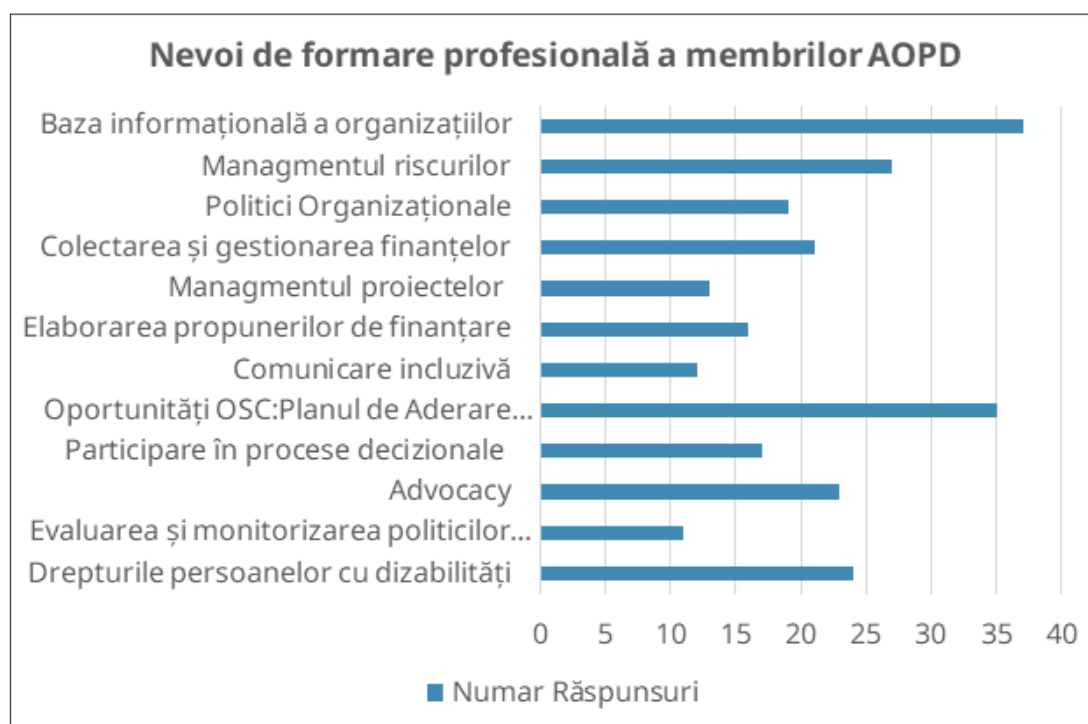


Figura 12. Nevoi de formare profesională a membrilor

Pornind de la experiențele acumulate și provocările întâmpinate în activitatea curentă, organizațiile societății civile au evidențiat o serie de nevoi de instruire menite să contribuie la consolidarea capacității interne și creșterea eficienței operaționale.

1. Consolidarea capacității interne:

- Gestionarea bazei informaționale (organizare, stocare, arhivare) – **37 răspunsuri**

- Accesarea oportunităților și instrumentelor de suport – **35 răspunsuri**

2. Management organizațional:

- Managementul riscurilor – **27 răspunsuri**
- Colectarea și administrarea fondurilor – **21 răspunsuri**
- Dezvoltarea și actualizarea politicilor organizaționale – **19 răspunsuri**
- Managementul proiectelor – **13 răspunsuri**

3. Dimensiunea externă a activității:

- Cunoașterea drepturilor persoanelor cu dizabilități – **24 răspunsuri**
- Consolidarea abilităților de advocacy – **23 răspunsuri**
- Participarea în procese decizionale (naționale și internaționale) – **17 răspunsuri**
- Elaborarea propunerilor de finanțare – **16 răspunsuri**
- Comunicare adecvată cu și despre persoanele cu dizabilități – **12 răspunsuri**
- Evaluarea și monitorizarea politicilor publice – **11 răspunsuri**

Organizațiile societății civile se confruntă cu o serie de provocări recurente în eforturile lor de a promova și apăra drepturile persoanelor cu dizabilități în comunitățile în care activează.



Figura 13. Provocări ale OSC-urilor în garantarea drepturilor persoanelor cu dizabilități

Provocări frecvent raportate:

- **Lipsă date (dizabilitate)** – menționată de 36 de organizații
- **Accesibilitate redusă** (infrastructură și transport) – 32 organizații
- **Lipsă servicii sociale** în comunitate – 31 organizații
- **Resurse financiare insuficiente** – 27 organizații
- **Rezistență comunitară** față de incluziune – 24 organizații
- **Rezistență instituțională** (autorități/factori decizionali) – 19 organizații
- **Acces redus la informație** – 19 organizații
- **Discriminare și prejudecăți** – 17 organizații
- **Lipsă competențe (dizabilitate)** – 16 organizații
- **Lipsă cunoștințe ABDO** – 13 organizații



Figura 14. Strategii prioritare pentru sustenabilitatea organizațiilor

În contextul provocărilor comunitare și instituționale, organizațiile au identificat un set de măsuri esențiale pentru consolidarea sustenabilității pe termen lung, axate pe creșterea resurselor financiare și dezvoltarea colaborărilor strategice.

Măsuri prioritare identificate:

- Necesitatea mecanismelor de sprijin din partea statului pentru organizațiile societății civile – **36 răspunsuri**
- Creșterea finanțărilor oferite de donatori naționali – **35 răspunsuri**

- Contractarea serviciilor dezvoltate de OSC-uri prin alocări directe din bugetul de stat – 33 răspunsuri
- Dezvoltarea parteneriatelor strategice cu alte organizații – **32 răspunsuri**
- Extinderea accesului la finanțări europene – **31 răspunsuri**
- Activități de generare a resurselor proprii pentru creșterea autonomiei financiare – **29 răspunsuri**
- Diversificarea spectrului de servicii oferite ca strategie de consolidare – **24 răspunsuri**

Aceste măsuri evidențiază direcțiile esențiale pentru consolidarea capacității financiare și operaționale a organizațiilor, contribuind astfel la creșterea impactului și durabilității intervențiilor în beneficiul persoanelor cu dizabilități.

Tabel 3. Dimensiuni prioritare pentru eficientizarea activității organizaționale

Categorie de propuneri	Număr mențiuni
Colaborări și parteneriate	9
Acces la resurse financiare durabile	14
Campanii de informare și sensibilizare	7
Consolidarea echipei și instruire continuă	6
Recunoașterea și contractarea serviciilor dezvoltate de OSC	4

Răspunsurile formulate liber de organizațiile participante reflectă o înțelegere profundă a provocărilor actuale și propun direcții concrete pentru creșterea eficienței în promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități.

- **Acces la resurse financiare durabile**

Necesitatea unor surse stabile de finanțare, pe termen lung, care să permită planificarea și continuitatea activităților.

- **Parteneriate strategice și colaborări intersectoriale**

Construirea de relații solide cu autoritățile, alte OSC-uri și actori relevanți pentru o planificare comună și servicii integrate.

- **Campanii de informare și sensibilizare**

Creșterea vizibilității drepturilor persoanelor cu dizabilități și combaterea prejudecăților prin comunicare constantă și adaptată.

Relația cu autoritățile publice este esențială pentru integrarea OSC-urilor în procesele decizionale și pentru promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități. Au fost analizate două dimensiuni:

- Existența parteneriatelor instituționale;
- Calitatea percepută a colaborării.

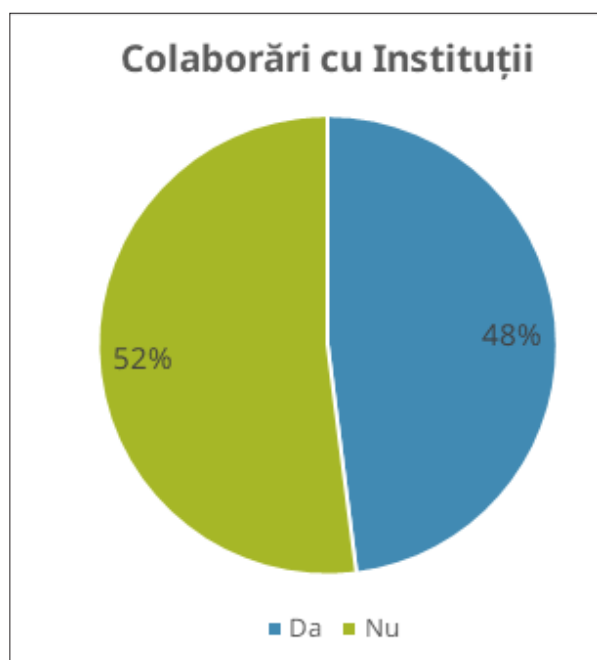


Figura 15. Parteneriate instituționale în activitatea organizațiilor în domeniul dizabilității

Rezultate relevante:

- **26** de organizații declară că au parteneriate cu instituții publice;
- **24** de organizații nu au astfel de colaborări.

Distribuția echilibrată sugerează diferențe de acces la mecanismele de cooperare instituțională, cu impact direct asupra eficienței intervențiilor.

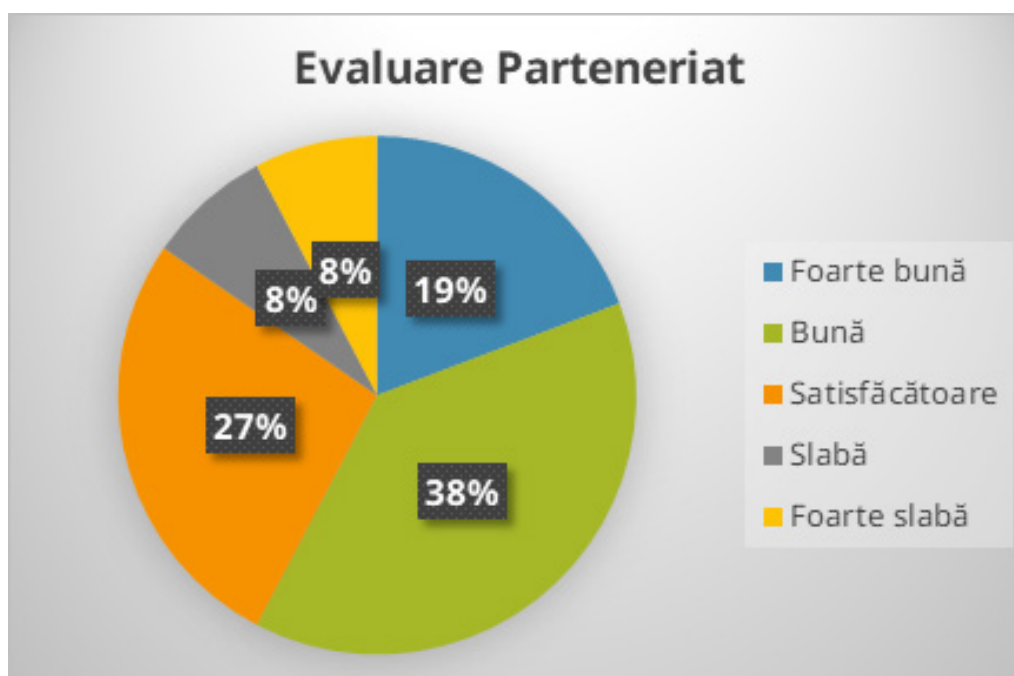


Figura 16. Calitatea colaborării cu autoritățile – perspectiva organizațiilor

Din cele 26 de organizații care au declarat existența unui parteneriat instituțional, toate au evaluat calitatea acestuia. Răspunsurile reflectă o diversitate de percepții asupra colaborării cu autoritățile publice.

Distribuția răspunsurilor este următoarea:

- **38,5% (10 organizații)** consideră colaborarea ca fiind bună
- **26,9% (7 organizații)** o evaluează drept satisfăcătoare
- **19,2% (5 organizații)** apreciază colaborarea ca foarte bună
- **7,7% (2 organizații)** consideră colaborarea slabă
- **7,7% (2 organizații)** o evaluează ca foarte slabă

Percepțiile organizațiilor privind calitatea colaborării cu instituțiile publice variază semnificativ, de la evaluări foarte pozitive la unele critice, majoritatea indicând însă un nivel satisfăcător sau bun al parteneriatului.

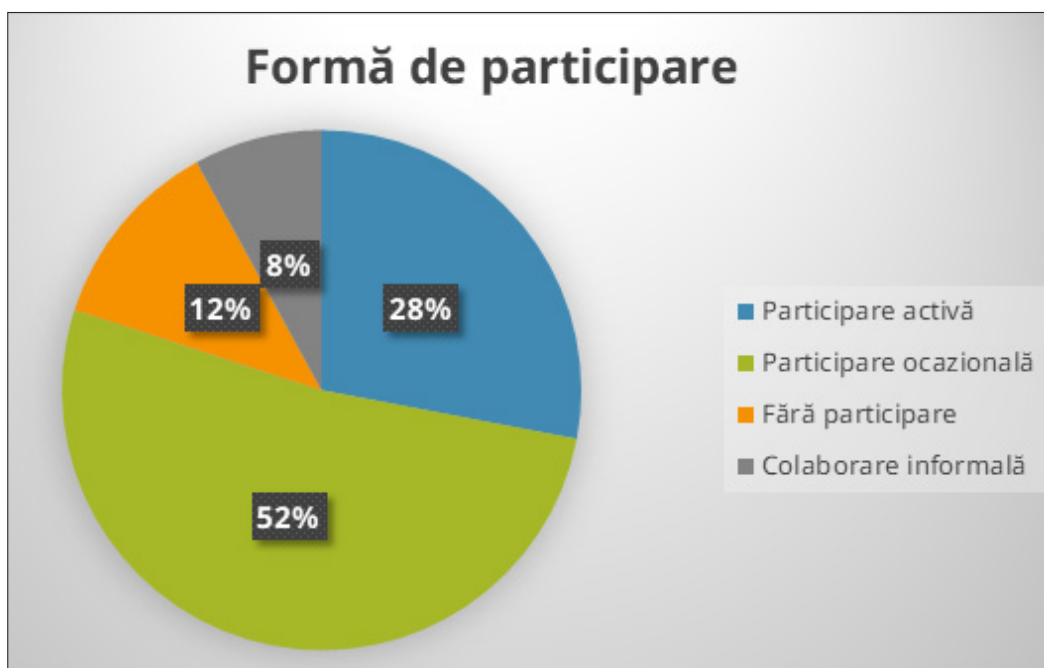


Figura 17. Participarea organizațiilor în structuri consultative/ instituționale

Studiul a urmărit implicarea organizațiilor în **grupuri de lucru, comitete sau alte structuri formale** relevante pentru drepturile persoanelor cu dizabilități. Rezultatele evidențiază un nivel diferențiat de participare:

- Participare activă – **14 organizații (28%)**
- Participare ocazională – **26 organizații (56%)**
- Fără participare – **6 organizații (12%)**
- Colaborare informală – **4 organizații (8%)**

Majoritatea organizațiilor (92%) sunt implicate într-o formă sau alta în colaborarea cu instituțiile publice, fie prin participare activă sau ocazională în structuri formale, fie prin colaborări informale. Doar un mic procent (8%) nu este implicat în astfel de mecanisme de cooperare.

2.4 Evaluarea activității Secretariatului

Ultima secțiune a chestionarului a vizat evaluarea activităților desfășurate de Secretariatul Platformei în sprijinul promovării și apărării drepturilor persoanelor cu dizabilități. Răspunsurile reflectă percepțiile organizațiilor membre asupra eficienței acțiunilor întreprinse, grupate pe mai multe dimensiuni relevante.

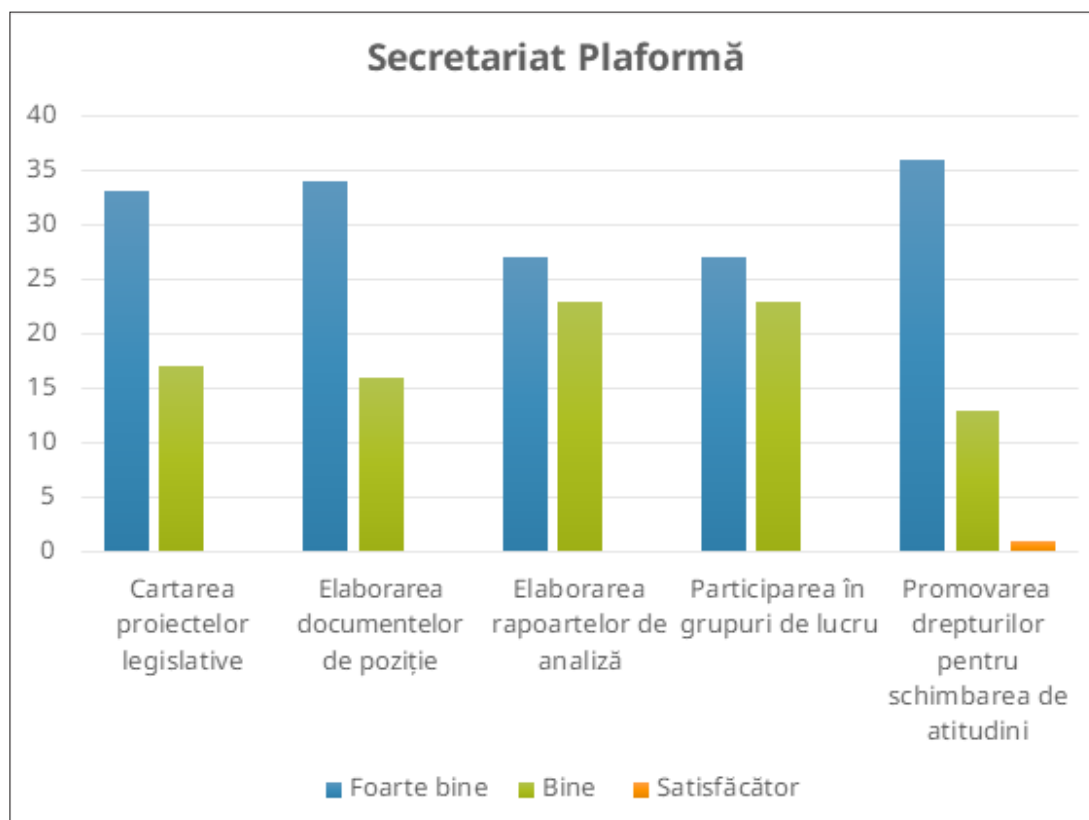


Figura 18. Evaluarea activităților Secretariatului Platformei de sprijin a persoanelor cu dizabilități

Organizațiile membre au evaluat pozitiv activitățile Secretariatului Platformei, evidențiind un nivel ridicat de satisfacție în ceea ce privește sprijinul acordat promovării și apărării drepturilor persoanelor cu dizabilități. Majoritatea au apreciat ca „foarte bune” sau „bune” eforturile legate de cartografierea proiectelor legislative, elaborarea documentelor de poziție, rapoartelor de analiză, participarea în grupuri de lucru și promovarea schimbării atitudinii în societate.

Organizațiile membre au fost invitate să evalueze calitatea activităților Secretariatului Platformei, reflectând gradul de satisfacție față de suportul oferit. Răspunsurile indică o apreciere generală pozitivă a eforturilor de informare, consultare și formare profesională.

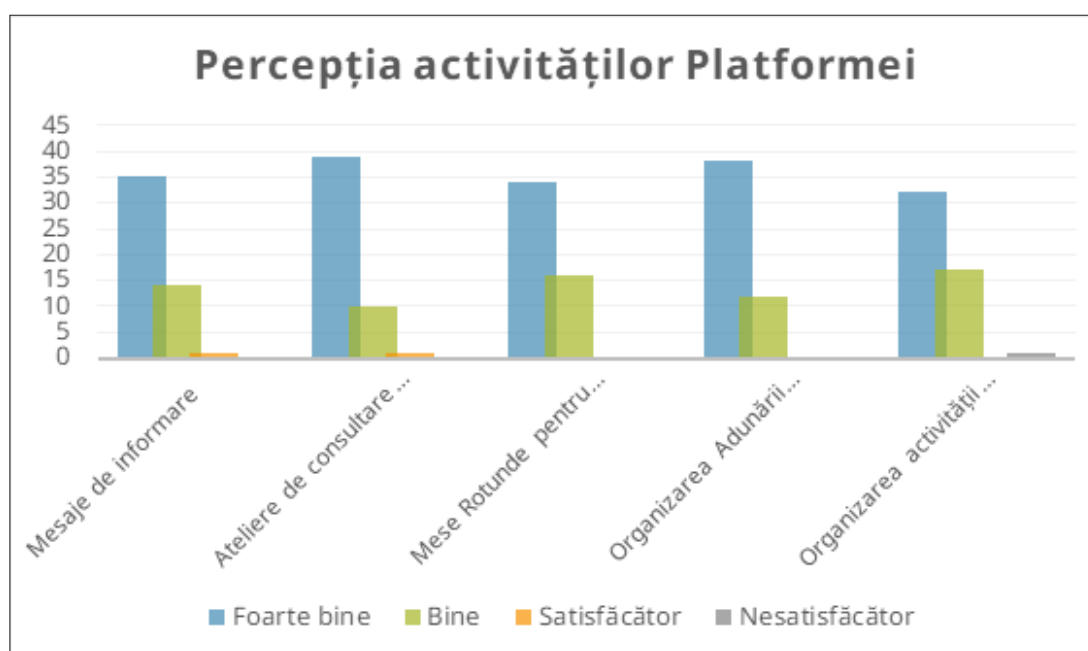


Figura 19. Evaluarea activităților Secretariatului Platformei de către organizațiile membre

Organizațiile membre au exprimat un nivel ridicat de satisfacție față de activitățile desfășurate de Secretariatul Platformei, recunoscând eficiența eforturilor de informare, consultare și consolidare organizațională. Majoritatea au evaluat pozitiv mesajele informative, atelierile de consultare, mesele rotunde pentru prezentarea rapoartelor și organizarea Adunării Generale. Activitățile de instruire și formare profesională au fost apreciate în mare parte ca fiind bine organizate, deși a fost semnalată o mică nevoie de îmbunătățire în acest domeniu.

Tabel 4. Recomandări pentru consolidarea activităților Secretariatului

Nr. Criteriu	Propunere/ Recomandare Formulată
1	Crearea unui newsletter lunar
2	Suținerea inițiativelor inovative prin micro- granturi/ mentorat
3	Lansarea unei platforme online interne pentru partajarea de resurse/expertiză
4	Crearea unui calendar comun al evenimentelor cu membrii AOPD și participarea unitară la date internaționale
5	Crearea unei fundații de sprijin în cadrul Alianței care să gestioneze fonduri dedicate proiectelor strategice
6	Organizarea sesiunilor periodice pentru a împărtăși metode eficiente de advocacy între membri, colectare de fonduri sau prestări de servicii;
7	Elaborarea podcasturilor tematice

Printre sugestiile recurente se regăsește **crearea unui newsletter lunar**, care să centralizeze informațiile relevante, actualizările legislative, oportunitățile de finanțare și activitățile membrilor. De asemenea, a fost menționată **susținerea inițiativelor organizațiilor membre prin lansarea unor micro-granturi**, ca modalitate de stimulare a implicării și inovației la nivel local.

Un alt element propus este **lansarea unei platforme online pentru partajarea de resurse**, documente, bune practici și instrumente utile în activitatea curentă a organizațiilor. **Creația unui calendar comun de comunicare cu membrii** a fost, de asemenea, semnalată ca o măsură utilă pentru coordonarea eficientă și planificarea transparentă a evenimentelor sau inițiativelor comune.

Pe lângă aceste aspecte, unele organizații au sugerat **participarea unitară evenimentele naționale și internaționale relevante**, precum și **dezvoltarea unor formate media**, cum ar fi **podcasturi tematice**, dedicate promovării drepturilor persoanelor cu dizabilități, vocilor din comunitate și diseminării cunoștințelor de specialitate.

CONSTATĂRI

- ☑ **Majoritatea organizațiilor sunt mici:** peste jumătate din organizații au între 1 și 5 angajați;
- ☑ **Voluntarii sunt parte activă în organizații:** 76 % din organizații au voluntari activi;
- ☑ **Disponibilitatea fondurilor pentru OSC a scăzut în ultimii ani:** Doar 16 organizații au înregistrat creșteri financiare în 2024, față de 37 în anul 2023;
- ☑ **Numărul organizațiilor fără resurse financiare este în creștere:** Numărul organizațiilor fără buget a crescut în ultimul an;
- ☑ **Sprijinul financiar extern este esențial pentru ONG-uri:** Finanțările din afara țării sunt principalele surse care permit derularea activităților și proiectelor;
- ☑ **Sprijin redus din partea statului:** Fondurile publice sunt reduse; ONG-urile simt lipsa implicării autorităților;
- ☑ **Activitatea organizațiilor se concentrează pe dezvoltare de servicii pentru suport incluziunii și capacitarea diferitor actori sociali.**
- ☑ **Beneficiarii principali sunt copii și persoanele cu dizabilități, și familiile acestor.** Organizațiile oferă sprijin extins și altor grupuri, inclusiv autorităților;
- ☑ **Lipsa resurselor, limitează** capacitatea de intervenție promptă la provocările din comunitate;
- ☑ **Participarea în procese decizională este limitată:** Doar 28% dintre organizații sunt implicate activ în structuri consultative sau decizionale;
- ☑ **Parteneriatele cu autoritățile sunt în proces de dezvoltare:** Jumătate dintre organizații colaborează cu instituții și autoritățile publice în diferite proiecte și intervenții;
- ☑ **Nevoia de formare este prioritară:** Cele mai frecvente solicitări vizează instruirea în accesorizarea fondurilor, gestionarea proiectelor și participarea în procesele decizionale;
- ☑ **Infrastructura organizațiilor:** Aproape un sfert dintre organizații nu au sediu propriu și lucrează în regim mobil sau online;

CONCLUZII

Această cercetare a urmărit să ofere o evaluare detaliată a organizațiilor membre ale rețelei AOPD, concentrându-se pe aspecte esențiale - durabilitatea, serviciile prestate, domeniile de expertiză, precum și provocările și necesitățile de suport ale fiecărei organizații. Prin implicarea directă a participanților, studiul a reușit să contureze o imagine complexă a situației actuale, oferind o fundație solidă pentru planificarea strategică și pentru întărirea capacităților organizaționale.

Diversitatea tematică și capacitatea de intervenție

Organizațiile membre AOPD desfășoară activități într-un spectru larg de domenii, ceea ce reflectă nivelul înalt de adaptabilitate și angajament față de nevoile diverse ale persoanelor cu dizabilități. Domeniile de intervenție diverse confirmă un focus atât pe servicii directe, cât și pe schimbări sistemice.

Servicii specializate și orientate către nevoi individualizate

Portofoliul de servicii oferite de organizații este variat și include intervenții specializate, ceea ce indică o abordare integrată și orientată către particularitățile fiecărui beneficiar, contribuind semnificativ la incluziunea socială.

Beneficiari multipli și intervenție extinsă

Organizațiile își direcționează activitățile către un set complex de grupuri – țintă, ceea ce evidențiază o abordare holistică a incluziunii.

Proiecte relevante și intervenții strategice

Tipologia proiectelor implementate în ultimii ani demonstrează orientarea către consolidarea serviciilor și promovarea reformelor structurale. Dezvoltarea serviciilor directe, activitățile de advocacy și formarea personalului sunt priorități constante, evidențiind direcții strategice clare și coerente.

Provocări persistente în plan operațional și instituțional

Principalele obstacole întâmpinate de organizații sunt de ordin financiar și resurse umane, cu mențiuni semnificative privind lipsa fondurilor pentru durabilitate și dezvoltare organizațională. De asemenea, se remarcă sprijinul limitat al autorităților și dificultățile în menținerea serviciilor existente, ceea ce subliniază vulnerabilitatea sectorului în fața presiunilor externe.

Acoperire geografică și potențial strategic crescut

Majoritatea organizațiilor membre au raportat activitate la nivel național, fapt ce consolidează poziția AOPD ca actor relevant în procesele de influențare a politicilor publice. În același timp, activitatea locală asigură legătura directă cu realitățile din teritoriu, contribuind la legitimitatea și eficiența acțiunilor întreprinse.

Capacitate instituțională limitată, dar funcțională

Majoritatea organizațiilor membre AOPD funcționează cu un număr redus de angajați, între 1 și 5 persoane, ceea ce indică o capacitate operațională fragilă, dar activă. Un număr restrâns de organizații prezintă o structură extinsă, semnalând existența unor capacități instituționale consolidate, dar izolate în cadrul rețelei.

Dependența semnificativă de resurse umane voluntare

Implicarea voluntarilor este larg răspândită în rândul organizațiilor (76%), sugerând o deschidere spre participare civică, dar și o nevoie structurală de completare a echipelor.

Infrastructură logistică inegală

Accesul la spații de lucru stabile este variabil: aproape un sfert dintre organizații nu dețin un sediu propriu și operează în regim mobil sau online. De asemenea, resursele logistice – cum ar fi mijloacele de transport, în special cele adaptate – sunt disponibile în mod diferențiat și limitat în cadrul organizațiilor.

Instabilitate financiară și acces fluctuant la resurse

Datele indică o tendință descendentă în ceea ce privește accesul la finanțare în perioada 2023–2024. Numărul organizațiilor cu creștere financiară s-a redus semnificativ, în timp ce cele fără acces la resurse a crescut. Această dinamică denotă vulnerabilitatea economică a sectorului și dificultatea menținerii unor servicii continue și sustenabile.

Surse de finanțare diversificate, dar inegale ca pondere

Finanțările internaționale și granturile externe reprezintă sursa principală de susținere financiară, fiind menționate de peste 70% dintre organizații. Alte surse – donații, cotizații, venituri din servicii – sunt prezente, dar la niveluri mai scăzute. Fondurile guvernamentale și întreprinderile sociale rămân sub utilizate, ceea ce indică un potențial neexploatat de diversificare a resurselor.

Nevoi consolidate de instruire și profesionalizare

Organizațiile membre AOPD identifică un set clar de nevoi de formare, reflectând necesitate de consolidare instituțională și adaptare la cerințele actuale. Cele mai frecvente nevoi vizează: gestionarea eficientă a informațiilor interne, accesarea oportunităților și resurselor de finanțare precum și managementul acestora; competențe legate de advocacy și participare în procesele decizionale.

Aceste priorități confirmă importanța unei abordări integrate, care combină dezvoltarea capacității interne cu implicarea strategică în plan extern.

Obstacole sistematice persistente

Printre barierele întâmpinate, organizațiile au menționat frecvent:

- accesul redus la informații esențiale,
- discriminarea și stereotipurile sociale,
- lipsa competențelor specifice în rândul beneficiarilor și al personalului,
- dificultăți în utilizarea cadrului legal și instituțional existent (ex. necunoașterea ABDO).

Aceste aspecte evidențiază necesitatea unor măsuri de sprijin sistemic, atât prin politici publice incluzive, cât și prin dezvoltarea capacităților organizaționale.

Necesitatea unui cadru de sprijin sustenabil

Măsurile prioritare propuse de organizații conturează direcții clare pentru creșterea sustenabilității:

- creșterea sprijinului financiar din partea statului și a donatorilor locali;
- contractarea serviciilor oferite de OSC-uri;
- extinderea accesului la finanțări europene;
- dezvoltarea de parteneriate strategice și activități de autofinanțare.

Aceste sugestii evidențiază atât nevoia de stabilitate financiară, cât și potențialul de inovație și adaptare strategică.

Parteneriate instituționale: între potențial și inegalitate

Aproximativ jumătate dintre organizații colaborează cu instituții publice, dar evaluările calității acestor parteneriate variază: de la colaborări „foarte bune” la percepții negative. Această diversitate subliniază existența unor discrepanțe în accesul la mecanismele de cooperare, dar și o bază de relații care poate fi consolidată și standardizată.

Participare formală: o prezență parțială, dar extinsă

Implicarea organizațiilor în structuri consultative este preponderent ocazională sau informală, doar 28% raportând o participare activă. Totuși 92 % dintre organizații sunt implicate într-o formă sau alta în cooperarea cu autoritățile, semnalând un potențial real de extindere a participării formale și influenței în procesul decizional.



Alianța Organizațiilor pentru
Persoane cu Dizabilități
din Republica Moldova

<https://aopd.md/>